

Universiteit
Leiden
The Netherlands

De verengllishing van het Nederlands: ook binnen de bestuurskunde

Fox, M.E.

Citation

Fox, M. E. (1996). De verengllishing van het Nederlands: ook binnen de bestuurskunde. *Bestuurskundige Berichten*, 11(1), 30-32. Retrieved from <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233971>

Version: Publisher's Version

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233971>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

overheid in het leven geroepen geïnstitutionaliseerde belangenbehartigers zijn op het gebied volkshuisvesting, landbouw & visserij etc., en dat het vaak helemaal niet duidelijk is wat daar allemaal gebeurt.

De stelling voor de derde debatronde was: "Lobbyen is een bedreiging voor democratisch bestuur omdat niet alle partijen gelijk gehoord worden".

De heer De Leur, hoofd Persvoorlichting en Public Relations van Siemens Nederland, is verbaasd over het feit dat iedereen het in de zaal het er mee eens is dat lobbyen van democratisch belang is. Het bedrijfsleven heeft het volgens hem niet slecht voor met de samenleving, maar er moeten anderen zijn die de vinger kritisch aan de pols houden. Siemens deed tot

voor kort niet aan lobbyen, maar dit is de laatste jaren getriggerd door de lobby van organisaties als Greenpeace.

De heer van der Hoek, voorzitter van de algemene vakcentrale, is het niet eens met de stelling en vindt de stelling ook niet juist omdat met deze stelling er volgens hem vanuit wordt gegaan dat lobbyen uitsluitend plaatsvindt in de Tweede kamer zelf.

Mevrouw Voogd, medewerker Internationale Verdragen bij Greenpeace Nederland, reageerde vanuit het publiek op de stelling, zij vindt dat veel bedrijven meer geld hebben dan milieuorganisaties en dus meer lobbyisten kunnen inzetten.

Mevrouw Tiddens, managing partner en senior-adviseur *public affairs* bij Bennis BPR, was het hier niet mee eens. Milieuorganisaties kunnen volgens haar makkelijker

lobbyen omdat het milieu iets is wat iedereen aangaat en het zal moeilijker zijn voor een bedrijf om te laten zien dat door de negatieve effecten die een bepaald beleid heeft op dit ene bedrijf het algemeen belang in het geding komt.

Na het forum werd door de heren Bosma, Exman en De Vos, van de vereniging voor public relations en voorlichting, de NGPR, de eerste Nederlandse "Literatuurlijst Public Affairs" gepresenteerd.■

De auteurs zijn redacteur van de Bestuurskundige Berichten

De verenglijking van het Nederlands: ook binnen de bestuurskunde

Onze jonge, trendbewuste staatssecretaris Robin Linschoten probeert de onbeheerste WAO-groei wat terug te dringen door particuliere verzekeraars in te schakelen. In de Tweede Kamer sprak hij over *opting out*. Premier Kok remde hem snel af en sprak van te veel *way out*, omdat ook hij kennelijk moeite had met dat onnodige gebruik van de Engelse taal. Kok heeft gelijk, want de modieuze onzin om steeds meer Engelse woorden te gebruiken, terwijl dat volstrekt overbodig is, grijpt snel om zich heen.

Marc E. Fox

Luister en kijk maar eens goed naar de reclame die dagelijks op ons afkomt en het begint je te duizelen. Zo spelen ze bij de NIMA een *marketing game*, heeft Noordwijk een *business centre* en organiseert het weekblad INTERMEDI-AIR een *government game*. Of wat dacht je van die hardop denkende zakenman, die zich ongerust

maakt over gebrek aan personeel en steeds weer volkomen onnodig over de *crew* leutert. Maar het kan nog veel gekker, want op diezelfde STER hoorde ik onlangs nog een spotje van zo'n bank - die tegen weinig geld je uitstaande rekeningen koopt - over *local presence* en *global powers* spreken. Trouwens ook Philips kan het niet

laten in Nederland volkomen overbodig Engels te brabbelen, door het met grote hardnekkigheid te hebben over Philips dat *invents for you* en *makes things better*.

Geen wonder dat ook de andere segmenten van de maatschappij steeds meer doortrokken raken van deze afbraak van de Nederlandse

taal. Natuurlijk, als je een onderneming hebt, die het van de export moet hebben, zou je wel gek zijn als je je bedrijf een typisch Nederlandse naam gaf, zoals 'De Kwaadsteniet Bloembollenteelt'. Wil je je in zo'n geval ook elders in de wereld verstaanbaar maken, dan zul je wel moeten.

Als je echter bij KPN solliciteert als 'Top Universitair Talent', wordt je meegedeeld, dat de KPN weliswaar Nederland als thuisbasis heeft, maar ook een *truly pan-European supplier of telecommunication services* is. Zien ze je wel zitten, daar bij KPN, dan krijg je een *intake*-gesprek met een heuse *recruiter*. En wordt je eindelijk aangenomen dan bestaan er uitstekende mogelijkheden voor hen die geen problemen hebben met *job rotation* en *brainstorming*. Dring je nog verder door in de Haagse Bluf-wereld, dan mag je zelfs naar een toespraak luisteren, die *The Choice of a New Generation* als titel draagt. Trouwens, bij de Open Universiteit, één van die modegrillen uit de jaren tachtig, waarmee het niet al te goed gaat, weten ze er ook weg mee, want de *performance* van de leiding wordt onderzocht door middel van een *management audit*, onder meer uitgevoerd door *consultants* afkomstig van een gerenommeerd *consultancy firm*. Adviseurs van een adviesbureau zijn daar kennelijk niet toe in staat.

Over de omroep kunnen we kort zijn: een programma deugt pas echt als het een titel draagt in brabbel-Engels, zoals de *Honey-moonquiz*, *Backstage*, *Tros Adventure*, de *Playbackshow*, terwijl vele tientallen titels klakkeloos uit het Engels worden overgenomen zonder ook maar de minste moeite te doen tot een goede vertaling te komen.

Maar wat te denken van die *flower shop* in Amsterdam, alwaar ik hangmandjes voor planten zag,

die *hanged baskets* werden genoemd. En dan praat ik nog niet eens over al die *shops*, zoals de kopieerzaken, die zichzelf *print-shop* noemen, ondanks dat het naar mijn weten geen drukkerijen zijn, en de recht-op-en-neer slagrij, die plotseling *meat shop* heet.

Andere sectoren doen eveneens vrolijk mee. Zo schijnt er bij Utrecht een nieuwe stad uit de grond te moeten worden gestampt voor meer dan 100.000 inwoners en met overdekte autowegen. Kennelijk geld en ruimte zat, denk je dan in je wanhoop over deze voornemens, die worden uiteengezet in een, ja hoor, *master plan*. En ook Schiphol heeft het in haar uitbreidingsplannen over het willen uitgroeien tot een *mainport*, wat dat dan ook moge zijn.

Verder wil ook de industriebond FNV, die zo goed weet hoe het in Nederland moet, maar in eigen huis de grootste puinhoop heeft, zijn problemen onder meer verhelpen door *co-makership*, oftewel 'de leden doen zelf mee'. Nou, zeg dat dan ook! En in een omroepblad met de naam *broadcast magazine* las ik laatst dat de radeloze, door de overheid uitgebeende Hilversumse omroepen overwegen *channel managers* in dienst te nemen, die orde op zaken moeten stellen. Een zenderchef zou dat nooit kunnen. En wist je dat de steeds hoger wordende gezondheidskosten voortkomen uit het ontbreken van *countervailing forces* en dat ze dit op het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport gaan bestrijden met een *taskforce* onder leiding van een heuse top-ambtenaar?

Wie als bestuurskundige vandaag de dag nog als een dergelijke ambtenaar bij de *non-profit* sector of de van dit begrip afgeleide *not for profit* sector komt te werken - niemand schijnt heden ten dage

meer in de publieke sector te werken - zal moeten leren dat er tevens mensen op de ministeries rondlopen met het *label* (oh wat een mooie bestuurskundige term) van *systems analyst*, *staff development* ambtenaar, en *systems support* medewerker. De meest lelijke functie-omschrijving die ik in de vacaturelijst van de nationale overheid ben tegengekomen, was die van *all-round* verificateur. Deze omschrijving is niet alleen ten dele een vertaling uit het Engels, maar ten dele ook nog eens een bar slechte vertaling.

Blijkbaar is het de onderafdeling Verificatie en Betaalbaarstelling van de Centrale Directie Financieel-Economische Zaken van het ministerie van Justitie (oef!) nog nooit te binnen geschoten dat de persoon die bovengenoemde functie zou gaan vervullen wellicht een veel tevredener ambtenaar zou zijn als hij gewoon zou worden aangesproken met de titel 'algemene medewerker verificatie'. Ook binnen de bestuurskunde, dat wellicht binnenkort *public administration* zal heten, kunnen we er wat van, gezien het feit dat we het steeds vaker over begrippen hebben als *zero sum games*, *feedback*,

groupthink, *single-* en *double-loop* leren, *policy windows*, *top-down* en *bottom-up*, *backward mapping* en *efficiency*. Sommige taalbewuste Nederlandse bestuurskundigen weten echter gelukkig nog steeds dat een woord als *efficiency* heel goed naar het Nederlands vertaald is door het woord 'efficiëntie'. Helaas zal dit woord waarschijnlijk binnenkort - als het nu al niet gebeurt - verkracht worden door een heel ander slag Neerlandici, die ook al de sectie Informatiekunde van de vakgroep Bestuurskunde van de Erasmus Universiteit Rotterdam lijken te zijn binnengedrongen.

'Efficiëntie' moet immers geschre-

ven worden zoals men het zegt: effijnsie dus. God helpe ons met wat er met de Nederlandse taal gaat gebeuren als iedereen woorden gaat spellen zoals ze in het grote aantal dialecten dat dit land rijk is worden uitgesproken. Dit echter terzijde. Ter afsluiting nog het volgende.

Onlangs hoorde ik een hooggeleerde heer spreken over het feit dat voor sommige zwaarzieke patiënten een *non-treatment decision* moet worden genomen. Het ziet er naar uit, dat het Nederlandse volk van Anglofielen, bestuurskundigen daarbij inbegrepen, juist wel een goede *treatment* verdient. Als men

zich niet aan het spreekwoord 'schoenmaker, blijf bij je leest' - of moet ik zeggen *shoemaker, stay by your boot-tree* - wil houden, misschien helpt dan wel een krachtige *kick* onder de *hind*.■

De auteur is zesdejaars student Bestuurskunde in Leiden

ICR onderzoeksproject Zuid-Afrika

Tijdens de voorbereidingen voor het onderzoeksproject van de Stichting International Contract Research werd Zuid-Afrika wel eens de speeltuin voor de bestuurskundige genoemd. Sinds de afschaffing van de apartheid en de instelling van een democratische regering onder leiding van President Nelson Mandela, zijn er grote veranderingen binnen het Zuidafrikaanse openbaar bestuur gaande. De herindeling van provincies, het *Restructuring & Development Programme* en de positieve discriminatie ten opzichte van de zwarten en kleurlingen (*affirmative action*) zijn indicatoren van de huidige ontwikkelingen in politiek-bestuurlijk Zuid-Afrika. Daarnaast zijn ook de ontwikkelingen op het economische vlak dermate positief dat het land voor Nederlandse bedrijven zeer interessant is. Dit overwegende heeft de Stichting International Contract Research besloten om de Republiek Zuid-Afrika als bestemming voor haar eerste onderzoeksproject te kiezen.

Op initiatief van studenten bestuurskunde van de Rijksuniversiteit Leiden en de Erasmus Universiteit Rotterdam is in maart 1995 de Stichting International Contract Research opgericht. De stichting heeft als doel studenten hun kennis in het buitenland in praktijk te laten brengen door middel van een alge-

meen bestuurskundig landenonderzoek en het doen van contractonderzoek voor Nederlandse bedrijven en overheidsinstellingen. Het eerste project van de Stichting ICR wordt gedragen door zeventien studenten: er zijn zes commissieleden die verantwoordelijk zijn voor de opzet van het onderzoeksproject, daarnaast zijn er elf deelnemers die zich inzetten voor de inhoud van het project en de onderzoeken. De deelnemers zullen de informatie verzamelen die nodig is voor het landenonderzoek en zijn tevens verantwoordelijk voor de uitvoering van het contractonderzoek. De resultaten van het verrichte onderzoek alsmede het algemeen bestuurskundig landenonderzoek (in boekvorm) worden in maart, op een congres, gepresenteerd.

In maart 1995 is de commissie begonnen met het werven van onderzoeksopdrachten voor de contractonderzoeken. Het idee van het contractonderzoek is dat een bedrijf of overheidsinstelling de Stichting ICR betaalt voor een uit te voeren onderzoek met betrekking tot een bepaald onderwerp dat bepaald wordt door de desbetreffende opdrachtgever (*tailor-made* onderzoek). De kosten van de reis worden voor een groot deel door deze onderzoeksopbrengsten gedekt. Daarnaast wordt er een deel ge-

sponsord, gesubsidieerd en betalen de commissieleden en deelnemers een eigen bijdrage.

Na acht maanden hard werken - de commissie met de opzet van het project en de werving van onderzoeksopdrachten en de deelnemers met het algemene landenonderzoek - was het in november dan eindelijk zover. Zeventien studenten vertrokken, gepaard met een zevental onderzoeken, naar het zomerse Zuid-Afrika. De contractonderzoeken liepen uiteen van puur bestuurskundige onderzoeken (bijvoorbeeld een onderzoek van het Ministerie van Binnenlandse Zaken naar het Human Resource Management binnen de Zuidafrikaanse overheid) tot marketingonderzoeken waarbij het bestuurskundige aspect nauwelijks aanwezig was. In groepjes van twee à drie studenten werd aan een onderzoek gewerkt. Zij kregen hierbij wetenschappelijke ondersteuning van de heer Daemen, docent verbonden aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.

Verspreid over het hele land gingen de studenten aan de slag. In de hoofdstad Pretoria waar tien studenten hun onderzoek ten uitvoer brachten werd gewerkt op de Universiteit van Pretoria. Vanaf de eerste dag werden wij daar zeer gastvrij ontvangen op de 'Fakulteit Economische en Bestuurswetenschap-

pe', waar wij gebruik mochten maken van een aantal kamers, computers, telefoon en fax. De overige studenten deden hun onderzoek in Durban en Oost Londen. Door de week werd hard gewerkt aan de onderzoeken: afspraken voor interviews werden afgereden en menig student zat binnen met zijn neus in de boeken terwijl buiten de zon scheen. In de weekeinden werd daarom extra genoten van de vrije tijd. Er werden uitstapjes georganiseerd - onder andere naar Kaapstad en het Kruger Park- en 's avonds deed iedereen zich tegoed aan de overvloed van heerlijke spijzen en

dranken (met name tijdens de traditionele braai). Na drie weken was het helaas over: wij moesten terug naar Nederland. Op dit moment worden de onderzoeken afgerond en zullen zij eind januari bij de opdrachtgevers gepresenteerd worden. De commissie is bezig met het congres dat begin maart zal plaatsvinden. Daarnaast worden er reeds voorbereidingen getroffen voor de nieuwe groep studenten die in 1996 een onderzoeksproject zullen organiseren. Lijkt het jou wat om hier bij te zijn, kom dan langs op de voorlichtingsbijeenkomst op **dinsdag**

30 januari om 19.30 uur in het Pieter de la Courtgebouw, zaal 1A-27. Hier zal nog eens nader uitgelegd worden wat het project precies inhoudt. Bovendien zullen enkele studenten vertellen over hun persoonlijke ervaringen in Zuid-Afrika (daar ben ik in dit artikel niet verder op ingegaan). Tenslotte zal de sollicitatieprocedure toegelicht worden.

Voor meer informatie kun je terecht bij de Bestuurskundige Interfacultaire vereniging Leiden (071-5273696).

Informatiedag Bestuurskundige en Arbeidsmarkt 1996

Iedere student heeft allerlei verwachtingen en vragen ten aanzien van hun toekomstige loopbaan. Ook bestuurskunde-studenten. Vragen over de toekomstige werkgever, salaris etc., maar ook waar je met je kennis allemaal terecht kunt. De Informatiedag Bestuurskundige en Arbeidsmarkt (I.B.A.) probeert academici antwoorden te geven op al deze vragen die zij hebben ten aanzien van de arbeidsmarkt. De I.B.A. is een samenwerkingsverband tussen de Bestuurskundige Interfacultaire vereniging Leiden en de Sociale Faculteitsvereniging Cedo Nulli Rotterdam en wordt georganiseerd door een commissie die bestaat uit drie Leidse en drie Rotterdamse studenten.

Ook dit jaar wordt er reeds enkele maanden hard gewerkt om voor bestuurskundigen de Informatiedag Bestuurskundige en Arbeidsmarkt 1996 te realiseren. De I.B.A. '96 zal dit jaar plaatsvinden op **vrijdag 26 april 1996 in het Nederlands Congresgebouw in Den Haag.**

De dag is verdeeld in een ochtend- en middagprogramma. 's Ochtends vindt er een forum plaats dat dit jaar als thema heeft 'specialist vs. generalist'. Na de lunch begint dan het middagprogramma. Hier zullen verschillende bedrijven en (overheids)instellingen zich presenteren. Deze workshops zijn verdeeld in de volgende categorieën: **Binnenlands Bestuur, Loopbaanplanning, Ondernemingen, Internationaal Bestuur en Wetenschap.**

Ook hoopt de I.B.A.'96 dit jaar de dag nog iets meer uit te breiden. Hoe dit precies vorm gaat krijgen, zal duidelijk gemaakt worden in de mailing die de I.B.A. in maart zal gaan versturen en waar ook een inschrijfformulier zal worden bijgevoegd. Hopelijk hebben we je interesse gewekt en mogen we je begroeten op vrijdag 26 april.

De I.B.A.-commissie bestaat dit jaar uit: Marcus Lens van Rijn, Agnita Smallenbroek, Patrick Ploeger, Danielle van de Heuvel, Maaike van Asten en Sigrid Verweij.